

Kalandozásunk az Unióban

Dr. Kamarás Béla okl. gépészmérnök, nyugalmazott vezérigazgató helyettes,
Pécsi Erőmű Rt.

Livo László okleveles bányamérnök, ügyvezető, Marketinfo Bt.

Tanulmányutunk szponzorálásában részt vett a Rajna Westfalia tartomány, támogatta az evangélikus egyház és magánszemélyek is. A hazai szervezést a Bányagépészet a Műszaki Fejlődésért Alapítvány vezetése végezte. A résztvevők népes csapatát alapítványunk tagjai, üzemi szakemberek, vállalkozók, polgármester alkották. Az út során tapasztalatokat szereztünk nemzetek – emberek együttéléséről és együttműködésük alkotó – és összetartó erejéről.

Küldöttségünk – a kiránduláson eltöltött nyolc napra – óramű pontossággal kidolgozott és megvalósult programot kapott, melyet elsősorban Günter Henschnek köszönhetünk. Ő mindvégig velünk volt és biztosította a feszített ütemű ismeretszerzést.

A kirándulás célja az Európai Unió működésének tanulmányozása mellett a Maas-Rhein minta eurégió részletes megismerése. Köztudott, hogy ezen a területen a szénbányászat megszűnt és a foglalkoztatásban a hazaihoz hasonló problémák ma is léteznek.

1. Európai Unió felépítése, működése

E témában általános ismertetőt adott Hensch úr. Isabelle Frautmann asszony az EU bizottságok feladatát ismertette. Klaus Harald Käding úr és Hercegfalvi Judit az EU Parlament munkájáról számolt be.

Az előadásokat Brüsszelben a Bizottsági Teremben, az EU Parlament melletti tárgyalóban hallgattuk (1. kép). Lehetőséget biztosítottak az EU Parlament Tanácstermének megtekintésére. Jól eső érzés volt, amikor a magyar tolmácsok fülkáját is meglátuk.

1. kép

Az első európai megállapodás 1958-ban volt, amikor aláírták az „acélszerződés”-t melynek résztvevői: Németország, Franciaország, Olaszország és a Benelux államok voltak. Az előadók részletesen levezették, azt az utat, melynek eredményeként 2004-ben már 25 tagra bővült a közösség. Ezzel a világ egyik legnagyobb gazdasága született meg.

A közösségben élő 450 millió ember gazdag nemzeti kultúrát képvisel és ezzel teszi színessé uniónkat. A tagállamok létszáma, területe jelentősen eltér egymástól, míg Németország létszáma 82 millió fő, addig a legkisebb tagország még az 1 millió főt sem éri el. Az EU feladata, hogy ilyen eltérő tulajdonságokkal rendelkező országok közösségében biztosítsa a demokratikus működést.

A 15 állam 1995.10.29-én fogalmazta meg az EU KARTA-t, mely ma is elfogadott alapelveket tartalmazza:

- a nemzeteket összefogásra szólították fel
- az értékrend védelme mellett döntöttek
- kis és nagy országok együttműködését határozták el
- a további fejlődést biztosító nagy gazdaság megteremtését tűzték ki célul
- fontosnak tartották az identitás elvének elfogadását (pl. európai ember – magyar gyökerekkel)

A közös gazdaságban biztosítani kell:

- szabad mozgást, munkavállalást
- közös szolgáltatási rendszer kiépítését (bank, biztosítás, kommunikáció)
- szabad áruforgalmat
- szabad tőkeáramlást

Az unió felépítése hármas tagozódású:

TANÁCS	- miniszterelnökök tanácsa (25 tagállam)
PARLAMENT	- országok által választott képviselők
BIZOTTSÁG	- többen az EU kormányának is nevezik

EU BIZOTTSÁG(ok) működése

A bizottsági ülés munkanyelvei a francia, a német és az angol. Azonban mindenki a saját nyelvén is felszólalhat, hiszen a tagok véleményüket pontosan, érzelmileg kifejezve a saját anyanyelvükön tudják elmondani. A bizottság feladata a törvények előkészítése, a bizottságon belül a viták lefolytatása, a parlamentben annak előterjesztése. Az igazi munka tehát a bizottságokban folyik.

A bizottságok vezetői a KOMISZÁR-ok – nálunk Biztosokként ismertek - (25 fő), akiket 5 évre választanak meg. A bizottságokban jól felkészült szakemberek is dolgoznak, mint tanácsadók. (kellő nyelvismerettel) A bizottság tagjai nem nemzetet képviselnek, hanem az EU érdekeit tartják szem előtt. A bizottság felépítése igen szerteágazó, több vezérigazgatósága működik, mely igazgatóságokra, osztályokra tagozódik. A vezérigazgatókat és az igazgatókat 5 évre választják, az osztályvezetői és szakértői beosztásokat lehet nyugdíjas állásként betölteni.

EU PARLAMENT működése

2. kép

A bizottságok előterjesztéseit a parlament vitatja meg és fogadja el. A parlamentben a munka politikai csoportokban (frakciókban) folyik. Az ülésrendet is ennek megfelelően alakították ki. A jelenlegi képviselők száma 732 fő, melyből a magyar képviselők száma 24. A legnépesebb párt a Néppárt 238 képviselővel. A plenáris üléseket Strassbourghban tartják, azonban a tényleges részletes munka Brüsszelben folyik. A parlament hatásköre kiterjed a jogalkotásra, az EU költségvetésének elfogadására, a politikai ellenőrzésre.

Az EU parlament hazánk felé a következő ajánlást (javaslatot) fogalmazta meg:

- az államháztartás hiányának csökkentése
- új munkahelyek teremtése
- kutatás - fejlesztés támogatása
- a fiatalság helyzetének javítása
- a szabad piaci verseny támogatása

EU TANÁCS működése

A parlament a tagországok felé ajánlásokat tesz. Bevezetésük az egyes országok parlamentjének jóváhagyásával történik. Az EU tanács tagjai a tagországok miniszterelnökei, illetve megbízottai. Ebből következik, hogy a miniszterelnökökből álló tanács egy – egy téma erejéig ülészik. Az EU tanács az egyetlen fórum, ahol a miniszterelnökök a nemzet érdekeit képviselhetik.

2. MAAS-RHEIN EURÉGIÓ

Az EU működésével, problémáival kapcsolatos általános ismereteken túl az egyes kérdések konkrét megoldása is érdekelt bennünket. A gondok a régiókon belül egyértelműen jelentkeznek. Ezért volt számunkra fontos, hogy a megszerzett tapasztalatokat megismerjük. Az EU eddig 41 régiót alakított ki, ezek között a Maas-Rhein Eurégió-t mintarégióként kezeli. A régió működéséről tájékoztatást adott Heinz Kaulen a régió szakszervezeti elnöke és Dr. Malis úr a kereskedelmi és ipari kamara képviselőjében.

A mintarégióban lévő területeket a történelem sodrában hol az egyik – hol a másik szomszédos országhoz csatolta a politika. Az egész régió területére jellemző a szén- és ércbányászat visszavonulása, új ipar telepítés szükségessége a foglalkoztatás elősegítése. A mintarégióban jelentkező gondok (kicsiben) az EU-ban is fellelhető problémákat tárják fel.

A régió három ország öt provinciáiból tevődik össze:

	<u>Nemzetállam</u>	<u>Központja</u>
Régió Aachen	német	Aachen
Province de Liege	belga	Liege
Provincie Limburg	belga	Hasselt
Deutschsprachige Gemeinschaft	belga	Eupen
Provincie Limburg	holland	Maastricht

3. kép

A mintarégió központja Maastricht.(3. kép) Az öt provincia együttműködését 1995-ben írták alá. A régióban négy bizottság működik: gazdasági, természetvédelmi, egészségügyi-szociális, ifjúsági-kulturális. A tanács 81 tagú, melyből 51 fő a népképviselő. A mintarégió jelentős EU támogatással működik, jelenleg a III. program (2000-2006) feladatait hajtják végre, mely 53 millió euró költségkeretű.

Az együttműködést a turisztika, a rendőrség, a tűzoltóság, az oktatás és az egészségügy területén kívánják elsősorban kialakítani. A program keretében már megépült egy korszerű kórház a három ország határán. Ez a létesítmény hasonlít a párizsi Pompidou Központra, ugyanis a technológiai csatornákat az épületen kívül helyezték el. Az együttműködést több apró tényező zavarja, mint eltérő népszokások, ünnepek stb.

A régió határt átlépő gazdasági közösségben tevékenykedik. A 3,7 milliós lakosságból 1,5 millió munkavállaló. A régió területe 10.000 km², éves termelési értéke 71.400 millió Euro. Az egyes provinciák gazdasági szerkezete eltérő, a holland területen nemzetközi tőkével az acélipar még működik, Aachenben jelentős a kutatás-fejlesztés, a papíripar, a belga területen az autóiipar, vegyészet biztosít munkalehetőséget.

Fontos feladat az oktatási rendszer összhangjának megteremtése. Nemzetenként eltérő az oktatásban az elmélet-gyakorlat aránya. A németek a gyakorlati oktatásra helyezik a hangsúlyt, míg a hollandok az elméleti ismereteket tartják fontosnak.

A régióban a közlekedést hátráltatja, hogy még nincs közös menetrend, közös jegy az autóbuszokon. Jelenleg ennek megoldásán dolgoznak.

Az Aachen-i provinciában meghatározó a kutatás-fejlesztés. 81.000 diák tanul az egyetemen, évente 2000 mérnök végez.

A beilleszkedésükre 1982-ben Technológiai Centrumot létesítettek, ahol a fiatal mérnökök indulását segítik elő iroda biztosításával, támogató projektek ajánlásával stb. A munkában részt vesz a helyi kamara is.

4. kép

A tanulmányutunk során lehetőségünk volt egy korszerű külfejtéses széntermelésre alapozott közel 10.000 MW összteljesítményű bánya – erőmű rendszert megismerni. A mintarégió határán Kölnhöz közel épült ez a négy erőműből álló létesítmény. A külfejtést (4. kép) részletesen bemutatták, ahol 200-400 m fedőréteg eltávolítása után válik lehetővé a 80-100 m vastag barnaszén kitermelése (elővíztelenítéssel szén-tonnánként 2 m³ vizet is eltávolítanak).

A hatalmas gépek lenyűgözően hatottak ránk, melyeket korszerű vezérléssel működtettek, minimális létszámmal. Az RWE tulajdonában lévő létesítmény évi 100 millió tonna barnaszén hoz felszínre, melyből 60.000 GWh kondenzációs villamosenergiát termelnek. Ez a mennyiség hazánk villamosenergia igényének közel másfélszerese.

5. kép

A régióban fontos feladat a munkahelyteremtés, a munkanélküliség visszaszorítása. Aachentől keletre korszerű italcsomagoló dobozokat gyártó üzem létesült (SIG). Ezzel már megvetették lábukat a világpiacon. Dichter Jansen az üzemi tanács vezetője kísért végig bennünket a gyártósorokon. Érdekesség, hogy a „német földön” lévő gyárban főként belga munkavállalók dolgoznak.

6. kép

A dús szakmai program mellett sajnos kevés időnk maradt a városok megtekintésére. Esős időben voltunk Maastrichben a régió központjában. Útba ejtettük Köln, ahol a dóm bejárása különleges élményt jelentett számunkra. Aachen és múltja – mint a Frank Birodalom fővárosa – nagy kihívást jelentett. Az aacheni Palota Kápolnában szakszerű idegenvezetést is kaptunk.

A történészek szerint ez az egyetlen régészeti emlék Nagy Károly császár birodalmáról. Egyes művészettörténészek véleménye, hogy a centrális térelrendezésű román stílusú építmény Nagy Károly halálát követően mintegy 100 évvel épülhetett. Talán a szentélyben elhelyezett csontok sem egyértelműen a császár csontjai. A Palota Kápolna művészeti szempontból mindenképpen különlegesség.

E helyen is szeretnénk köszönetet mondani – küldöttségünk nevében – a német precizitással megszervezett program lebonyolításáért, személy szerint Günter Hensch Úrnak. A program érdeme, hogy a mintarégióban szerzett tapasztalatokon keresztül megismerhettük az unió működését és annak demokratikus jellegét. A helyiek őszintén feltárták az összefogás eredményeit és problémáit is.

Dr. Kamarás Béla a BME-n végzett hőerőgépész mérnök, energetikai szakmérnök, műszaki doktor. A Pécsi Erőmű Rt. műszaki igazgatója 1999-ig. Ma nyugdíjas. Több értékelő tanulmányt készített a fűtőművek gazdaságos üzemeltetésével kapcsolatban. Nevéhez fűződik a hőenergia növekményarányos teherelosztása, melyből doktori disszertációját 1976-ban védte meg. Tevékenységét a gazdaságos széntermelés lehetőségeinek kimunkálása határozta meg /1993./. Munkáját Borbála Érem kitüntetéssel ismerték el.

Tagtársunk **Livo László** 1977-ben szerzett oklevelet az NME Bányamérnöki karán. Tanszéki mérnök, majd az MTA kutatómérnöke. A Nógrádi Szénbányák megszűnésekor annak Technikai Főmérnöke. 1990 óta mérnökirodát vezet.